

Safareig del Comú

Dosrius

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Carrer de Sant Isidre, s/n - Dosrius
Emplaçament Al bell mig del nucli urbà de Dosrius, davant la plaça del Comú
Alçada: 144m

Coordenades:

Latitud: 41.59484
Longitud: 2.40711
UTM Est (X): 450588
UTM Nord (Y): 4604963

Classificació

Número de fitxa 08075-187
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Element urbà
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XX
Any 1916
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL Acord ple Ajuntament 27-04-2017/ BOPB 02-08-2017
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Dosrius
Autoria de la fitxa Adriana Geladó Prat
Data de registre de la fitxa: dj., 01/03/2018 - 01:00

Descripció

Estructura aïllada de planta rectangular, protegida per un porxo reformat amb la coberta de teula àrab de quatre vessants, rematada amb una claraboia superior, i sostinguda amb una estructura de bigues de fusta interior i quatre pilars de fusta. El safareig està format per un mur arrebossat i pintat, amb tres pilars plans a les cantonades i la part superior bastida amb cairons inclinats per facilitar el rentat. En canvi, a la banda de llevant, hi ha una pica rectangular i una font. Aquesta font emana d'un pilar quadrat amb el coronament ondulat mitjançant un broc metàl·lic. L'aigua cau a l'interior d'una pica de pedra de planta quadrada. Ambdues piques presenten un rebaix central que deixa passar l'aigua cap a l'interior del safareig.

Observacions:

Altres denominacions relacionades amb l'estructura: el Comú.

Història

Entre els anys 1914-1917 es va construir la carretera de Dosrius a Banyamars, que en origen passava pel bell mig del nucli urbà (carrer de Lluís Moret). Amb la construcció d'aquesta via es va haver d'enderrocar el safareig públic original, que quedava al mig del traçat, i construir-ne un de nou uns metres més amunt. El nou safareig es va construir entre els anys 1915-1916, segons consta en una acta de l'ajuntament de Dosrius relacionada amb les despeses de construcció de l'estructura. L'any 1958 es va construir la primera coberta que, tot i el projecte arquitectònic inicial, es va acabar fent d'uralita. El safareig va ser clau per a la vida dels dosriuens fins a mitjans dels anys 70, moment en que es crea la xarxa d'abastament d'aigua de Dosrius (1973-1975). L'estructura fou rehabilitada l'any 1999 i és tal com ha arribat fins als nostres dies. Fins l'any 1973, la majoria de cases del poble anaven a buscar l'aigua als diferents safareigs i fonts escampats pel poble. El safareig del Comú, al marge d'aquestes necessitats, també era un punt de trobada i vida social. No queda clar d'on provenia l'aigua que l'abastava, tot i que certes informacions afirmaven que venia de la mina que alimentava el safareig d'en Mandri, molt pròxim al Comú, o bé d'una mina que hi havia a l'entrada de cal Raio, al carrer de Sant Iscle i Santa Victòria. Tot i això, durant força temps, l'aigua provenia d'una mina que la Companyia de les Aigües té al carrer Barcelona. Actualment, l'aigua prové d'una "deixa" de la Companyia d'Aigües de Barcelona al poble, com a conseqüència del conveni signat amb l'Ajuntament per a l'explotació de les aigües de l'aquífer de Dosrius (1882). Donada la significació social, històrica i patrimonial de l'estructura, el safareig del Comú ha estat objecte de diverses iniciatives de caire cultural: va donar nom a la primera revista d'àmbit local del municipi (Revista el Comú, 1988-1991), fou objecte d'un concurs d'idees per a la seva rehabilitació (1998), fou un dels elements destacats d'un llibre infantil dedicat al municipi (2006), fou un dels escenaris més representatius per commemorar el centenari del naixement d'Esteve Albert (Pessebre de l'Esteve Albert, 2014) i de la Fira "El Dosrius del 1900" (2015) i va ser objecte d'un acte centrat en aquesta estructura, organitzat per l'Arxiu Municipal de Dosrius, en motiu del seu centenari l'any 2016 (xerrada, exposició i representació teatral a càrrec dels dosriuens).

Bibliografia

ALSINA I BOIX, Neus; JUBANY I PINÓS, M. Àngels (1995). Una ullada al passat: història gràfica de Dosrius, Banyamars i el Far (1900-1975). [Dosrius]: Ajuntament de Dosrius, p. 30. ALSINA I BOIX, Neus; JUBANY I PINÓS, M. Àngels (2017). "El Comú: Cent anys d'història. Documents i imatges". Duos Rios, núm. 3, p. 118-131. ALSINA, N.; CALONGE, R.; CUSPINERA, L.; JUBANY, M.A.; LACUESTA, R. (2005). Inventari del patrimoni històric, arquitectònic i ambiental de Dosrius. [Barcelona: Diputació de Barcelona, Ajuntament de Dosrius], Núm. Ref.: I.S.11/172. JUBANY I PINÓS, M. Àngels (1988). "El Comú: Història, funcions, sentiments". El Comú, núm. 1, p. 6. JUBANY I PINÓS, M. Àngels; ALSINA I

BOIX, Neus (1990). "El medi natural: Les Aigües (III). Les fonts i els safareigs". El Comú, núm. 14, p. 16.

RAMIS NIETO, Josep. "El segle XIX a Dosrius. Entre la tradició i la modernitat". A Dosrius. Una visita al passat. 3-14 d'abril de 2017. Bloc. Accés el 27 de setembre de 2017.

RIERA, J.M.; JUBANY, M.A.; ALSINA, N. (2009). Itineraris pel municipi de Dosrius: un tomb pel nucli antic de Dosrius, un passeig per Canyamars, una volta pel Far, l'aigua, el nostre signe d'identitat. Dosrius: Ajuntament de Dosrius, p. 14.

